

คำชี้แจง

การจัดทำข้อสอบอัตนัยกฎหมาย 1 จัดทำขึ้นจากข้อมูลเท่าที่ได้รับ อาจไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องมีการปรับแต่งข้อมูลบางส่วน เพื่อให้ได้โจทย์ที่ใกล้เคียงกับข้อสอบจริงมากที่สุด โดยมีความมุ่งประสงค์ให้ผู้ที่จะเข้ารับการทดสอบกฎหมาย 1 ได้ศึกษาเป็นแนวทางในการเตรียมสอบครั้งต่อไป ดังนั้น หากข้อมูลโจทย์เปลี่ยนแปลงไป คำตอบจะเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ข้อ 1

การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (2/66)

บริษัท A จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทย เป็นนิติบุคคลต่างด้าว

บริษัทฯ ได้นำเข้าสารเคมีเข้ามาในประเทศไทยและได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- ใช้สารเคมีสำหรับการผลิตสินค้าของบริษัท
- ส่งออกสารเคมีไปต่างประเทศ
- ขายส่งสารเคมีให้แก่ผู้ผลิตสินค้าในประเทศไทย
- สร้างโกดังสำหรับจัดเก็บสารเคมีเพื่อการผลิตสินค้าของบริษัท

คำถาม

1. การดำเนินการของบริษัทฯ ในเรื่องใดบ้าง ที่เป็นการประกอบธุรกิจที่จัดอยู่ในบัญชีท้ายฯ และ บริษัทฯ จะต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจนั้น ต่อใคร (4 คะแนน)
2. บริษัทฯ จะต้องจัดให้มีทุนขั้นต่ำในการประกอบธุรกิจแต่ละธุรกิจ และทุนขั้นต่ำรวมเท่าใด (4 คะแนน)

ก) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ ม.4-ม.8+บัญชี 3 (15)+ม.14
- กฎกระทรวงทุนขั้นต่ำฯ

ข) แนวคำตอบ

1. การดำเนินการของบริษัทฯ ในเรื่องใดบ้าง ที่เป็นการประกอบธุรกิจที่จัดอยู่ในบัญชีท้ายฯ
บริษัทฯ จะต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจนั้น ต่อใคร
 - 1.1 บริษัท A จำกัด เป็นคนต่างด้าว
 - 1.2 เมื่อพิจารณาการดำเนินการของบริษัทฯ แล้วสรุปได้ดังนี้
 - 1.2.1 การใช้สารเคมีสำหรับการผลิตสินค้าของบริษัทฯ เป็นการประกอบธุรกิจที่ไม่จัดอยู่ในบัญชีท้ายฯ บริษัทฯ ไม่ต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจ
 - 1.2.2 การส่งออกสารเคมีไปต่างประเทศ เป็นการประกอบธุรกิจที่ไม่จัดอยู่ในบัญชีท้ายฯ บริษัทฯ ไม่ต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจ
 - 1.2.3 การขายส่งสารเคมีให้แก่ผู้ผลิตสินค้าในประเทศไทย เป็นการประกอบธุรกิจค้าส่ง ที่จัดอยู่ในบัญชีสามฯ บริษัทฯ จะต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจ จากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
 - 1.2.4 การสร้างโกดังสำหรับจัดเก็บสารเคมีเพื่อการผลิตสินค้าของบริษัทฯ ไม่เป็นการประกอบธุรกิจ บริษัทฯ ไม่ต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจ

2. บริษัทฯ จะต้องจัดให้มีทุนขั้นต่ำในการประกอบธุรกิจแต่ละธุรกิจ อย่างไร

2.1 ทุนขั้นต่ำในแต่ละธุรกิจ

2.1.1 ธุรกิจข้อ 1.2.1 จะต้อง มีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 2 ล้านบาท

2.1.2 ธุรกิจข้อ 1.2.2 จะต้อง มีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 2 ล้านบาท

2.1.3 ธุรกิจข้อ 1.2.3 จะต้อง มีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของค่าเฉลี่ยต่อปีของประมาณการรายจ่าย

ในการประกอบธุรกิจนี้เป็นเวลา 3 ปี แต่ทั้งนี้จะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ล้านบาท

2.1.4 ข้อ 1.2.4 ไม่ถือเป็นการประกอบธุรกิจ ดังนั้นจึงไม่ต้องจัดให้มีทุนขั้นต่ำ

2.2 ทุนขั้นต่ำรวมของบริษัท A จำกัด ซึ่งเป็นคนต่างด้าว

-เนื่องจากหลักการจัดให้มีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวนั้น บังคับให้คนต่างด้าวจัดให้มีทุนขั้นต่ำในแต่ละธุรกิจเฉพาะในธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตเท่านั้น ในส่วนธุรกิจที่ไม่ต้องได้รับอนุญาตจะไม่บังคับในแต่ละธุรกิจ

-ดังนั้น บริษัท A จำกัด จะต้อง มีทุนขั้นต่ำรวมทุกธุรกิจไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท และทุนขั้นต่ำนี้ได้มาจากทุนจดทะเบียนชำระแล้วของ บริษัท A จำกัด

โดย

อ.ภูมิชาย นิลกำแหง

PC center

www.tuecpa.com

การบัญชี (2/66)

บริษัท ก จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทยทุนจดทะเบียน 5 ล้านบาท

ในรอบปีบัญชี 25x1 มีทรัพย์สินรวม 25 ล้านบาท และมีรายได้รวม 25 ล้านบาท

ในรอบปีบัญชี 25x2 มีทรัพย์สินรวม 28 ล้านบาท และมีรายได้รวม 32 ล้านบาท

คำถาม

1. ในรอบปีบัญชี 25x1 ผู้ทำบัญชีของบริษัท ก จำกัด จะต้องมีความรู้การศึกษาอย่างไร (2.5 คะแนน)
2. ในรอบปีบัญชี 25x2 ผู้ทำบัญชีของบริษัท ก จำกัด ที่มีคุณสมบัติการศึกษาตามข้อ 1 จะยังคงเป็นผู้ทำบัญชีบริษัท ก จำกัดต่อไปได้หรือไม่ เพียงใด (2.5 คะแนน)
3. บริษัท A จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทยเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 25x1 ทุนจดทะเบียน 5 ล้านบาท บริษัทฯ มีคนต่างด้าวถือหุ้นที่ 60%
บริษัทฯ ประกอบธุรกิจบริการในบัญชีสาม โดยได้รับใบอนุญาตเมื่อวันที่ 5 เมษายน 25x1
ในรอบปีบัญชี 25x1 ณ 31 ธันวาคม 25x1 บริษัทฯ มีทรัพย์สินรวม 25 ล้านบาท รายได้รวม 25 ล้านบาท
 - 3.1 บริษัทฯ เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ ในฐานะใด (1.5 คะแนน)
 - 3.2 บริษัทฯ เริ่มทำบัญชีในวันที่ใด (1.5 คะแนน)
 - 3.3 งบการเงินปี 25x1 จะต้องได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือไม่ (2 คะแนน)
4. Journey limited เป็นนิติบุคคลต่างประเทศ ที่ประกอบธุรกิจบริการเป็นสำนักงานผู้แทนของนิติบุคคลต่างประเทศในธุรกิจการค้าระหว่างประเทศตามระเบียบ สร.ว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน พ.ศ.2540
บริษัทฯ มีความประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจในประเทศไทย
บริษัทฯ จะต้องจัดการเกี่ยวกับบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีอย่างไร (2 คะแนน)

กฏหมายที่เกี่ยวข้อง

-พรบ.การบัญชีฯ ม.8+ม.19

-ประกาศฯ เรื่องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีฯ

ก แนวคำตอบ

1. ในรอบปีบัญชี 25x1 ผู้ทำบัญชีของบริษัท ก จำกัด จะต้องมีความรู้การศึกษาอย่างไร
 - บริษัท ก จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทย บริษัทฯ เป็นผู้ที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี
 - บริษัทจำกัด ในรอบปีบัญชีใดที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท มีทรัพย์สินรวมไม่เกิน 30 ล้านบาท มีรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท บริษัทฯ เป็นบริษัทจำกัดขนาดเล็ก ซึ่งกฎหมายการบัญชีโดยประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้กำหนดให้คุณสมบัติการศึกษาของผู้ทำบัญชีมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทางการบัญชีหรือเทียบเท่า ก็ได้
 - ในรอบปีบัญชี 25x1 บริษัท ก จำกัด มีทุนจดทะเบียน 5 ล้านบาท มีทรัพย์สินรวม 25 ล้านบาท และมีรายได้รวม 25 ล้านบาท บริษัทฯ จึงเป็นบริษัทจำกัดขนาดเล็ก
 - ดังนั้นในรอบปีบัญชี 25x1 บริษัท ก จำกัด จะจัดให้ผู้ทำบัญชีมีคุณสมบัติการศึกษาทางการบัญชีไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทางการบัญชีหรือเทียบเท่า ก็ได้
2. ในรอบปีบัญชี 25x2 ผู้ทำบัญชีของบริษัท ก จำกัด ที่มีคุณสมบัติการศึกษาตามข้อ 1 จะยังคงเป็นผู้ทำบัญชีบริษัท ก จำกัดได้หรือไม่

-ในกรณีในรอบปีบัญชีใด บริษัทจำกัด มีทุนจดทะเบียน หรือทรัพย์สินรวม หรือรายได้รวม อย่างใดอย่างหนึ่งเกินกว่า ที่กฎหมายกำหนดไว้ จะทำให้บริษัทจำกัดนั้น ไม่เป็นบริษัทจำกัดขนาดเล็ก ซึ่งผู้ทำบัญชีของบริษัทฯ จะต้องมีความรู้ การศึกษาทางการบัญชีไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

-ในรอบปีบัญชี 25x2 บริษัทฯ มีทุนจดทะเบียน 5 ล้านบาท มีทรัพย์สินรวม 28 ล้านบาท มีรายได้รวม 32 ล้านบาท ซึ่งการที่มีรายได้รวมเกินกว่า 30 ล้านบาท จึงทำให้บริษัทฯ ไม่เป็นบริษัทจำกัดขนาดเล็ก อีกต่อไป ซึ่งโดยหลักการแล้ว ถ้าหากผู้ทำบัญชีเดิมของบริษัทฯ มีความรู้การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจะเป็นผู้ทำบัญชีไม่ได้

-แต่เนื่องจาก มีข้อมูลในไว้ในประกาศฯ ว่า ในกรณีที่ทุนจดทะเบียน สินทรัพย์รวม หรือรายได้รวมของบริษัท เปลี่ยนแปลงไปจนทำให้ผู้ทำบัญชีไม่มีความสมบูรณ์ (คุณสมบัติการศึกษา) ของการเป็นผู้ทำบัญชีอีกต่อไป ให้ผู้นั้นสามารถ เป็นผู้ทำบัญชีต่อไปได้อีก 2 ปี นับแต่สิ้นรอบปีบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลง

-ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ในรอบปีบัญชี 25x2 ผู้ทำบัญชีของบริษัท ก จำกัด ตามข้อ 1 ที่มีคุณสมบัติการศึกษาระดับ อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จะยังคงเป็นผู้ทำบัญชีบริษัท ก จำกัด ต่อไปได้อีก 2 รอบปีบัญชี นับแต่ สิ้นรอบปีบัญชี 25x2

3. บริษัท A จำกัด

3.1 บริษัท ก จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทย

บริษัทฯ จึงเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ในฐานะ “บริษัทจำกัด” ตามกฎหมายไทย

3.2 บริษัท ก จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 25x1

บริษัทฯ จะต้องเริ่มทำบัญชีในวันที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล คือในวันที่ 1 มีนาคม 25x1

3.3 เนื่องจาก บริษัท ก จำกัด เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีในฐานะ “บริษัทจำกัด”

งบการเงินของบริษัทฯ จะต้องได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเสมอ แม้ว่าในรอบปีบัญชี 25x1 บริษัทฯ จะมีทุนไม่เกิน 5 ล้านบาท มีทรัพย์สินรวมไม่เกิน 30 ล้านบาท รายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ก็ตาม

4. Journey limited

-บริษัทฯ เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

-บริษัทฯ เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

-เมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเลิกประกอบธุรกิจด้วยเหตุใดๆ โดยมีได้มีการชำระบัญชี ให้ส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ ประกอบการลงบัญชีแก่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีภายใน 90 วันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ

-กรณีที่บริษัทฯ เลิกประกอบธุรกิจในประเทศไทย แต่เนื่องจากบริษัทฯ เป็นนิติบุคคลต่างประเทศ จึงไม่มีกฎหมายไทย กำหนดให้บริษัทฯ จะต้องจัดการชำระบัญชี

-ดังนั้น บริษัทฯ จะต้องส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ให้แก่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตร บัญชี ภายใน 90 วันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ

เว้นแต่ในกรณีที่บริษัทฯ ไม่สามารถส่งมอบบัญชีและเอกสารฯ ไม่ทันกำหนดดังกล่าว บริษัทฯ ร้องขอให้สารวัตรใหญ่ บัญชีหรือสารวัตรบัญชีขยายระยะเวลาออกไปได้อีกแต่ไม่เกิน 180 วัน นับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจ

โดย

อ.ภูมิชาย นิลกำแหง

PC center

www.tuecpa.com

ข้อ 3

หุ้นส่วน-บริษัทจำกัด (2/66)

บริษัท กชค จำกัด มีทุนจดทะเบียน 50 ล้านบาท บริษัทฯ มีกำไรสะสม 5 ล้านบาท

มีผู้ถือหุ้นจำนวน 3 คน ได้แก่ นาย ก นาย ข และนาย ค

บริษัทฯ มีกรรมการ 4 คน ประกอบด้วย นาย ก นาย ข นาย ค และนาย ง

ให้ท่านอธิบายโดยสังเขป เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. องค์ประชุมและมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น-องค์ประชุมและมติคณะกรรมการบริษัท (2 คะแนน)
2. การจ่ายเงินปันผล และการจัดสรรเงินสำรองตามกฎหมาย (2 คะแนน)
3. ถ้าหากปรากฏว่าบริษัทฯ มีผลขาดทุนสะสมจำนวน 30 ล้านบาท บริษัทฯ จะต้องดำเนินการอย่างไร (2 คะแนน)
4. ถ้าหากปรากฏว่าบริษัทฯ มีผลขาดทุนอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีทางที่จะฟื้นตัวได้ บริษัทฯ จะต้องดำเนินการอย่างไร (2 คะแนน)
5. ในกรณีที่บริษัทเล็ก และในระหว่างจัดการชำระบัญชี ถ้าหากปรากฏว่าบริษัทฯ มีทรัพย์สินคงเหลือ 50 ล้านบาท และมีหนี้ทั้งสิ้น 70 ล้านบาท ผู้ชำระบัญชี จะต้องจัดการอย่างไร (2 คะแนน)

□ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

-ปพพ. ม.1158+ม.1160+ม.1200-ม.1205+ม.1172+ ม.1237(1)+ ม.1266

□ แนวคำตอบ

1. องค์ประชุมและมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น - องค์ประชุมและมติคณะกรรมการบริษัท

1.1 องค์ประชุม และมติประชุมผู้ถือหุ้น

-องค์ประชุมผู้ถือหุ้น เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท (ถ้ามี)

ในกรณี ไม่มีข้อบังคับกำหนดไว้ องค์ประชุมผู้ถือหุ้นจะต้องมีผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 2 คน และมีหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของทุนจดทะเบียน

-ดังนั้นเมื่อปรากฏว่า บริษัท กชค จำกัด มีข้อบังคับกำหนดองค์ประชุมผู้ถือหุ้นไว้ องค์ประชุมผู้ถือหุ้นจะต้องมีผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 2 คน และมีหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของทุนจดทะเบียน

-มติที่ประชุมมี 2 กรณี คือ

-กรณีเรื่องที่ไม่สำคัญจะใช้มติเสียงข้างมากของที่ประชุม ถ้ามีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงชี้ขาด

-กรณีเรื่องที่สำคัญตามที่กฎหมายกำหนดจะต้องเป็นมติพิเศษ โดยมีเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุมและมีสิทธิออกเสียง

1.2 องค์ประชุมคณะกรรมการบริษัท

-บริษัทจำกัด องค์ประชุมกรรมการ เป็นไปตามข้อบังคับ (ถ้ามี) ถ้าไม่มีข้อบังคับกำหนดไว้ ในกรณีที่กรรมการบริษัทเกินกว่า 3 คน (4 คนขึ้นไป) องค์ประชุมกรรมการจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย คือ ไม่น้อยกว่า 3 คน

-ดังนั้นเมื่อปรากฏว่า บริษัท กชค จำกัด มีกรรมการบริษัท 4 คน และไม่มีข้อบังคับกำหนดไว้ องค์ประชุมกรรมการจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย คือ ไม่น้อยกว่า 3 คน

-มติที่ประชุมคณะกรรมการ ให้ใช้มติเสียงข้างมากของที่ประชุมคณะกรรมการ

ถ้ามีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงชี้ขาด

2. การจ่ายเงินปันผล และการจัดสรรเงินสำรองตามกฎหมาย

2.1 การจ่ายเงินปันผล

-จากข้อมูลโจทย์ กรณีที่ 1

-ถ้าหากบริษัท มีกำไรสะสมที่ 5 ล้านบาท และในขณะนั้นบริษัท ยังไม่มีผลขาดทุนสะสม บริษัท ก็สามารถอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลได้ เนื่องจากบริษัท ไม่มีผลขาดทุน และมีเงินกำไรที่จะจ่ายเป็นเงินปันผลได้ ถ้าจะจ่ายเงินปันผลประจำปีจะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นด้วยเสียงข้างมาก และถ้าจะจ่ายเงินปันผลระหว่างปีจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทด้วยเสียงข้างมาก

-จากข้อมูลโจทย์ กรณีที่ 2

-ถ้าหากต่อมาบริษัท มีขาดทุนสะสมที่ 30 ล้านบาท บริษัท ไม่สามารถอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลได้ทั้งการจ่ายเงินปันผลประจำปีและการจ่ายเงินปันผลระหว่างปี เนื่องจากบริษัท มีผลขาดทุน และไม่มีเงินกำไรที่จะจ่ายเป็นเงินปันผลได้

2.2 การจัดสรรเงินสำรองตามกฎหมาย

-บริษัทจำกัด กฎหมายบังคับให้มีทุนสำรองของบริษัทในจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน ซึ่งบริษัท มีทุนจดทะเบียน 50 ล้านบาท ดังนั้นบริษัท จะต้องจัดสรรเงินให้มีทุนสำรองไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท

-ทั้งนี้ ที่มาของเงินสำรองมาจากส่วนล้ำมูลค่าหุ้นในกรณีที่บริษัท เสนอขายหุ้นสูงกว่ามูลค่า (ถ้ามี) และจากเงินกำไรที่หาได้ในรอบของการจ่ายเงินปันผล โดยบริษัท จะต้องจัดสรรเงินกำไรไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของเงินกำไรในรอบที่จะจ่ายเงินปันผล

3. ถ้าหากปรากฏว่าบริษัท มีผลขาดทุนสะสมจำนวน 30 ล้านบาท

-ในกรณีที่บริษัท มีผลขาดทุนลงถึง 1 ใน 2 ของทุนจดทะเบียน กรรมการบริษัท จะต้องเรียกประชุมวิสามัญเพื่อแจ้งเกี่ยวกับผลการขาดทุนของบริษัท ให้ผู้ถือหุ้นได้รับทราบและพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป

-ซึ่งในกรณีนี้ บริษัท มีทุนจดทะเบียน 50 ล้านบาท แต่มีผลขาดทุนสะสม 30 ล้านบาท ผลการขาดทุนสะสมจึงมีจำนวนเกินกว่า 1 ใน 2 ของทุนจดทะเบียน ดังนั้นบริษัท กชค จำกัด โดยกรรมการบริษัท จะต้องเรียกประชุมวิสามัญทันที

4. ถ้าหากปรากฏว่าบริษัท มีผลขาดทุนอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีทางที่จะฟื้นตัวได้

-ในกรณีที่บริษัทจำกัด มีผลขาดทุนลงอย่างต่อเนื่องไม่มีทางที่จะฟื้นตัวได้ ผู้ถือหุ้นของบริษัท หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสีย สามารถร้องขอต่อศาลด้วยเหตุดังกล่าว เพื่อขอให้ศาลสั่งเลิกบริษัทจำกัด

-ดังนั้นในกรณีนี้ ถ้าหากผู้ถือหุ้นของบริษัท เห็นว่าบริษัท ควรเลิก แต่ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยโดยยังคงจะประกอบกิจการอยู่ต่อไป เช่นนี้ ผู้ถือหุ้นเสียงข้างน้อยก็อาจร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลได้พิจารณา และมีคำสั่งให้บริษัทเลิก

5. ในกรณีที่บริษัทเล็ก และในระหว่างจัดการชำระบัญชี ถ้าหากปรากฏว่าบริษัท มีทรัพย์สินคงเหลือ 50 ล้านบาท และมีหนี้สินทั้งสิ้น 70 ล้านบาท ผู้ชำระบัญชี จะต้องจัดการอย่างไร

-การชำระบัญชี หากปรากฏว่าทรัพย์สินของบริษัทที่มีอยู่ไม่เพียงพอชำระหนี้ และไม่สามารถประนอมหนี้กับเจ้าหนี้ได้ ผู้ชำระบัญชีจะต้องร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาสั่งให้บริษัทล้มละลาย เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายล้มละลายต่อไป

โดย

อ.ภูมิชาย นิลกำแหง

PC center

www.tuecpa.com

บริษัทมหาชนจำกัด (2/66)

บริษัท AAA มหาชนจำกัด จดทะเบียนจัดตั้งตามกฎหมายไทย

ให้ตอบคำถามโดยสังเขป ดังนี้

1. คณะกรรมการบริษัทจะต้องมีกี่คน และเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการที่จะต้องมียุติในประเทศไทย (1.5 คะแนน)
2. มีกรณีใดบ้างที่บริษัทฯ จะต้องเลิก (1.5 คะแนน)
3. เมื่อบริษัทฯ เลิกจะต้องทำอะไร ในเรื่องดังต่อไปนี้ (7 คะแนน)
 - ที่มาของผู้ชำระบัญชี
 - การแจ้งเลิกต่อนายทะเบียน
 - รอบบัญชีที่เลิก
 - การแจ้งเลิกต่อนายทะเบียน
 - การจัดทำงบการเงิน การตรวจสอบงบการเงินโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
 - ในการชำระบัญชี หน้าที่จะต้องชำระเป็นลำดับแรกคือหนี้ใด และผู้ชำระบัญชีจะดำเนินการกับเจ้าหนี้ อย่างไรบ้าง

ก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

-พรบ.บมจ. ม.67+ม.154+ม.156+ม.165+ม.161+ม.165+162+ม.171

ข แนวคำตอบ

ข้าพเจ้าฯ ขอตอบคำถามตามประเด็นโจทย์ โดยอ้างอิงจากหลักกฎหมายบริษัทมหาชนจำกัด ดังนี้

1. คณะกรรมการบริษัท
 - คณะกรรมการบริษัท จะต้องมีการอย่างน้อย 5 คน และกรรมการบริษัท ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง จะต้องมียุติอยู่ในประเทศไทย
2. บริษัทฯ จะต้องเลิกด้วยเหตุ ดังนี้
 - 2.1 ที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้เลิกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง
 - 2.2 เมื่อบริษัทล้มละลาย
 - 2.3 เมื่อศาลมีคำสั่งถึงที่สุดให้บริษัทเลิก
3. เมื่อบริษัทฯ เลิกจะต้องทำอะไร ในเรื่องดังต่อไปนี้
 - 3.1 ที่มาของผู้ชำระบัญชี
 - ให้บริษัทฯ แต่งตั้งและกำหนดคำตอบแทนของผู้ชำระบัญชี เมื่อบริษัทฯ เลิก
 - กรณีที่เลิกด้วยมติของผู้ถือหุ้น ให้ผู้ถือหุ้นแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี
 - กรณีที่เลิกตามคำสั่งศาล ศาลจะเป็นผู้แต่งตั้งผู้ชำระบัญชี
 - กรณีที่บริษัทล้มละลาย ให้บริษัทเลิก และไปจัดการบริษัทฯ ตามกฎหมายล้มละลาย ไม่ต้องแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี
 - ผู้ชำระบัญชี อาจถูกถอดถอนโดยมติเสียงข้างมากของที่ประชุมผู้ถือหุ้น แต่ผู้ชำระบัญชีที่ศาลแต่งตั้งจะต้องร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนเท่านั้น
 - 3.2 การแจ้งเลิกต่อนายทะเบียน
 - ให้ผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ดำเนินการภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ดังนี้
 - จะต้องไปขอจดทะเบียนเลิกบริษัทมหาชนจำกัดต่อนายทะเบียน และ
 - จะต้องไปขอจดทะเบียนเป็นผู้ชำระบัญชี

3.3 รอบบัญชีที่เล็ก

-ให้บริษัทฯ จัดทำงบการเงินในรอบบัญชีที่เล็กบริษัท

-โดยงบการเงินในรอบแรกที่เล็ก ให้เริ่มจัดทำบัญชีตั้งแต่วันเริ่มต้นรอบปีบัญชี จนถึง วันที่จดทะเบียนเลิกบริษัท

3.4 การจัดทำงบการเงิน การตรวจสอบงบการเงินโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

-ให้บริษัทฯ จัดทำงบการเงินในรอบบัญชีที่เล็กบริษัท (ในรอบแรก) และ

จะต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบแสดงความเห็นต่องบการเงิน เพื่อเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติ งบการเงินเพื่อการชำระบัญชีต่อไป

-ในสวนรอบปีบัญชีต่อไป ในกรณีที่การชำระบัญชียังไม่แล้วเสร็จ ให้บริษัทฯ มีหน้าที่จัดทำงบการเงินทุกๆ รอบ ปีบัญชีที่เล็ก แต่ไม่ได้บังคับว่าให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบแสดงความเห็นต่องบการเงินในรอบปีต่อไป มา

-ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ จะตกลงกันเองว่างบการเงินในรอบปีต่อไป มา หากการชำระบัญชียังไม่ แล้วเสร็จจะให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบงบการเงินดังกล่าว หรือไม่

3.5 ในการชำระบัญชี หน้าที่จะต้องชำระเป็นลำดับแรกคือหนี้ใด และผู้ชำระบัญชีจะดำเนินการกับเจ้าหนี้ อย่างไรบ้าง

3.5.1 หน้าที่จะต้องชำระเป็นลำดับแรก

-ผู้ชำระบัญชี จะต้องชำระหนี้เกี่ยวกับ ค่าธรรมเนียม ค่าภาระติดพัน และค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี ตามลำดับก่อนหนี้อื่นๆ

-การชำระหนี้ในลำดับถัดๆ ไป ให้ชำระตามลำดับหนี้ปริมสิทธิที่หลักกฎหมายทั่วไปกำหนดไว้

-ในสวนผู้ถือหุ้น จะได้รับการแบ่งทรัพย์สินเป็นลำดับสุดท้ายตามสัดส่วนของการถือหุ้น เว้นแต่ จะมีข้อตกลงอย่างอื่นใน ข้อบังคับ หรือหุ้นปริมสิทธิ

3.5.2 ผู้ชำระบัญชี จะดำเนินการกับเจ้าหนี้ ดังนี้

-จะต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าหนี้ ทราบว่าบริษัทเลิกละให้เจ้าหนี้ยื่นคำทวงหนี้

-ถ้าเจ้าหนี้ไม่ยื่นคำทวงหนี้ จะต้องชำระหนี้โดยการวางทรัพย์สิน สำนักงานวางทรัพย์สิน และประกาศใน หนังสือพิมพ์

-ในกรณีที่จำเป็น หรือเมื่อเจ้าหนี้ร้องขอ ผู้ชำระบัญชีจะเรียกเจ้าหนี้ของบริษัทมาประชุมร่วมกันเพื่อทำ ความตกลงการชำระหนี้ ก็ได้

-ถ้าทรัพย์สินที่มีอยู่ไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้ และไม่สามารรถประนอมหนี้กับเจ้าหนี้ได้ ผู้ชำระบัญชีจะต้อง ร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลสั่งให้บริษัทล้มละลาย ซึ่งเจ้าหนี้จะต้องไปร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินตามกฎหมาย

ล้มละลายต่อไป

โดย

อ.ภูมิชาย นิลกำแหง

PC center

www.tuecpa.com

หลักทรัพย์ (2/66)

-บริษัท ABC จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทจดทะเบียน

-นาย ก เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน)

-นางสาว ข เป็นผู้อยู่กับด้วยกันฉันท์สามีภรรยา กับ นาย ก

-นาย ค เป็นผู้จัดการฝ่ายการเงินของบริษัท XYZ จำกัด และบริษัท XYZ จำกัด เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) ในจำนวน 50%

-นาย ค มีพฤติการณ์การซื้อ-ขายหุ้นของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) ในคราวละมากๆ เป็นปกติวิสัย

-จากการทำหน้าที่ผู้สอบบัญชี นาย ก พบว่างบการเงินเป็นเท็จ เนื่องจากมีรายได้และรายจ่ายที่ไม่มีอยู่จริง และ

นาย ก มีข้อสงสัยว่ากรรมการและผู้บริหารบริษัทฯ อาจมีการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้บริษัทฯ เสียหาย ซึ่งถ้าหากข้อมูลดังกล่าวเผยแพร่ออกไปจะมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นของบริษัทฯ ที่ซื้อขายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์อย่างแน่นอน

-แต่ นาย ก ไม่ได้กระทำการอย่างใดๆ จากการตรวจพบความผิดปกติดังกล่าว

-นอกจากนี้ นาย ก ยังได้ทำการขายหุ้นของบริษัทฯ ที่ตนถืออยู่ออกไปเป็นจำนวนมาก และ

นาย ก ได้แซทเรื่องราวที่ตนตรวจพบลงในไลน์กลุ่มเพื่อนๆ ที่มี นางสาว ข และนาย ค อยู่ในกลุ่มไลน์ด้วย

-ในวันเดียวกันกับที่ นาย ก แซทเรื่องดังกล่าวลงในไลน์กลุ่ม เกิดเหตุการณ์ขึ้น ดังนี้

-นาง ข ประสบอุบัติเหตุต้องนำตัวเข้ารักษาในห้อง ICU แพทย์ห้ามบุคคลเข้าเยี่ยมเด็ดขาด

-นาย ค ได้ขายหุ้นของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) ออกไปเป็นจำนวนมาก หลังจากที่ได้รับรู้จากการแซทของ นาย ก

ให้ท่านวินิจฉัยว่า

นาย ก และ นาย ค ได้กระทำความผิดตามกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ในเรื่องใดบ้าง (20 คะแนน)

□ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

-พรบ. หลักทรัพย์ฯ ม.62+ม.89/25+ม.242

□ แนวคำตอบ

ข้าพเจ้าฯ ขอตอบคำถามตามประเด็นโจทย์ โดยอ้างอิงจากหลักกฎหมายหลักทรัพย์ฯ ดังนี้

1. นาย ก**1.1 การรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์**

-นาย ก เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ นาย ก จึงมีหน้าที่ที่จะต้องเปิดเผยรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหุ้นของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) ต่อสำนักงานฯ ภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงการถือหุ้น

-แต่ปรากฏว่า นาย ก ไม่ได้ดำเนินการรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น นาย ก จึงกระทำความผิดกฎหมายหลักทรัพย์ฯ ในกรณีนี้

1.2 การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ ผู้สอบบัญชี

นาย ก เป็นผู้สอบบัญชีในตลาดทุน การที่ นาย ก ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่ได้ออกหลักทรัพย์เสนอขายต่อประชาชนนั้น โดยตรวจพบว่างบการเงินของบริษัทฯ เป็นเท็จ เนื่องจากมีรายได้และรายจ่ายที่ไม่มีอยู่จริง และ นาย ก มีข้อสงสัยว่ากรรมการและผู้บริหารบริษัทฯ อาจมีการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้บริษัทฯ เสียหาย นั้น

นาย ก ในฐานะผู้สอบบัญชี จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหลักทรัพย์ฯ ใน 2 กรณี คือ

-กรณีที่ นาย ก พบว่างบการเงินของบริษัทฯ ไม่ตรงตามความเป็นจริง

นาย ก จะต้องรายงานข้อสังเกต หรือเปิดเผยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบการเงิน และแจ้งพฤติการณ์ไว้ในรายงานการสอบบัญชีที่ตนจะต้องลงลายมือชื่อเพื่อแสดงความเห็น พร้อมทั้งแจ้งให้สำนักงานฯ ทราบด้วย

แต่ปรากฏว่า นาย ก มิได้กระทำการตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ดังนั้น นาย ก จึงกระทำความผิดกฎหมายหลักทรัพย์ในกรณีนี้ ซึ่งนาย ก อาจถูกสำนักงานฯ เพิกถอนการให้ความเห็นชอบการเป็นผู้สอบบัญชีในตลาดทุน

-กรณีที่ นาย ก มีข้อสงสัยว่ากรรมการและผู้บริหารบริษัท อาจมีการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่

นาย ก จะต้องแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ข้อสงสัยดังกล่าวให้คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทฯ ทราบเพื่อคณะกรรมการตรวจสอบจะได้ดำเนินการตรวจสอบต่อไป ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบจะต้องรายงานผลการตรวจสอบเบื้องต้นให้แก่สำนักงานฯ และนาย ก ทราบภายใน 30 วัน

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นาย ก จะต้องแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ข้อสงสัยดังกล่าวให้สำนักงานฯ ทราบโดยตรง ต่อไป

ซึ่งปรากฏว่า นาย ก มิได้กระทำการตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ดังนั้น นาย ก จึงกระทำความผิดกฎหมายหลักทรัพย์ในกรณีนี้ ซึ่งนาย ก อาจได้รับโทษทางอาญาตามกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

1.3 การกระทำผิดในเรื่อง การกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อ-ขายหลักทรัพย์

“ข้อมูลภายใน” หมายความว่า ข้อมูลที่ยังมิได้มีการเปิดเผยต่อประชาชนเป็นการทั่วไป ซึ่งเป็นสาระสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหรือมูลค่าของหลักทรัพย์

ดังนั้นข้อมูลที่ นาย ก ตรวจพบว่างบการเงินเป็นเท็จ เนื่องจากมีรายได้และรายจ่ายที่ไม่มีอยู่จริง นั้น จึงถือเป็น “ข้อมูลภายใน” แล้ว ซึ่งกฎหมายหลักทรัพย์กำหนดไว้ว่า ห้ามบุคคลใดๆ ซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ กระทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ด้วยตนเอง หรือเปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลอื่น ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมและไม่ว่าวิธีใดๆ โดยรู้หรือควรรู้ว่าผู้รับข้อมูลอาจนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ นั้น

นาย ก เป็นผู้รู้และครอบครอง “ข้อมูลภายใน” ของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) แต่ นาย ก ได้กระทำฝ่าฝืนกฎหมายโดยการขายหุ้นของบริษัทฯ ที่ตนถืออยู่ออกไปเป็นจำนวนมาก และ นาย ก ได้แซทเรื่องราวที่ตนตรวจพบลงในไลน์กลุ่มเพื่อนๆ ที่มี นางสาว ข และนาย ค อยู่ในกลุ่มไลน์ด้วย

ดังนั้น นาย ก จึงกระทำความผิดในเรื่องนี้ 2 กรณี คือ

-กรณีที่ นาย ก เป็นบุคคลผู้รู้และครอบครอง “ข้อมูลภายใน” ของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) และได้ขายหุ้นของบริษัทฯ ที่ตนถืออยู่ออกไปเป็นจำนวนมาก โดยเป็นการกระทำในลักษณะที่เอาเปรียบบุคคลอื่น และ

-กรณีที่ นาย ก เป็นบุคคลผู้รู้และครอบครอง “ข้อมูลภายใน” ของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) และนาย ก ได้เปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลอื่น ซึ่งได้แก่กลุ่มเพื่อนๆ ที่อยู่ในไลน์กลุ่ม รวมถึงนางสาว ข และนาย ค ด้วย โดยที่ นาย ก รู้หรือควรรู้ว่าผู้รับข้อมูลอาจนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการซื้อหรือขายหุ้นของบริษัทฯ ในตลาดหลักทรัพย์

2. นาย ค

กฎหมายหลักทรัพย์กำหนดไว้ว่า ห้ามบุคคลใดๆ ซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ กระทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะกระทำเพื่อตนเองหรือผู้อื่น

การที่ นาย ค เป็นผู้รู้ “ข้อมูลภายใน” ของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) โดยตรงจากการแซทของ นาย ก และ

การที่ นาย ค ได้ทำการขายหุ้นของบริษัทฯ ออกไปเป็นจำนวนมากนั้น ถือว่า นาย ค ได้ฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายอันเป็นการกระทำในลักษณะที่เอาเปรียบบุคคลอื่น

นาย ค จึงกระทำผิดในเรื่อง การกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อ-ขายหลักทรัพย์ แล้ว

-และถ้าหาก นาย ค จะอ้างว่าตนไม่รู้เห็นข้อความที่ นาย ก แชนทลงในกลุ่มไลน์ แต่พฤติการณ์ที่ นาย ค ได้ขายหุ้นบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) ออกไปจำนวนมากในทันทีหลังจากที่ได้รับรู้จากการแชนทของ นาย ก นั้น เพียงพอสำหรับการกล่าวหาว่านาย ค ได้กระทำผิดในเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อ-ขายหลักทรัพย์ แล้ว

-ในกรณีที่ นาย ค เป็นผู้จัดการฝ่ายการเงินของบริษัท XYZ จำกัด ซึ่งบริษัท XYZ จำกัด เป็นบริษัทในกลุ่มก็ตาม แต่ นาย ค มิได้มีพฤติการณ์ซื้อขายหุ้นของบริษัท ABC จำกัด (มหาชน) อย่างผิดปกติ

ดังนั้น นาย ค ไม่ใช่บุคคลที่กฎหมายสันนิษฐานว่า เป็นผู้รู้หรือครอบครองข้อมูลภายใน

แต่อย่างไรก็ตามการที่ นาย ค เป็นผู้รู้ข้อมูลภายในโดยตรงจาก นาย ก ที่แชนทลงในกลุ่มแล้ว ดังนั้นจึงไม่จำเป็นจะต้องกล่าวอ้างบทสันนิษฐานใด อีกต่อไป

โดย

อ.ภูมิชาย นิลกำแหง

PC center

www.tuecpa.com